

سهم ۳/۷ درصدی فارغ التحصیلان دکتری از بدنه دولت

درحالی وزارت علوم سیاست عدم گسترش مقطع دکتری را در کشور دنبال می کند که براساس اطلاعات منتشرشده از سوی مرکز آمار ایران دولت در سال ۹۶ تمایلی برای به کارگیری فارغ التحصیل این مقطع دانشگاهی نشان نداده است

زهره رضائی

روزنامه نگار

پژوهشگران و محققان نیروهای محرکه و اصلی برای انجام کارهای پژوهشی و پیشبرد اهداف علمی و استفاده از دستاوردهای آن در تمامی حوزه ها محسوب می شوند، قشری که از دل جامعه دانشگاهی بیرون می آید و کشورهای خواهان رسیدن به علم روز دنیا سرمایه گذاری زیادی روی آنها انجام می دهند. افرادی که با گذراندن دوران تحصیلی در مقطع دکتری و بالاتر از آن، در زمره پژوهشگران تعریف می شوند و نه تنها باعث رشد علوم می شوند بلکه اصلی ترین نیروها برای پیدا کردن راهکار رفع مشکلات زندگی امروز هستند، افرادی که بعد از فارغ التحصیلی از دانشگاه ها یا به مراکز پژوهشی و تحقیقاتی می روند یا سر از ارگان های دولتی و تصمیم گیر دمی آورند تا بتوانند ریل گذاری جامعه خود را برای رسیدن به اهداف تعیین کنند، در این میان، اما نه تنها سهم دانشگاه های ایران از تحصیل این افراد بلکه سهم وزارتخانه های کشور نیز از به کارگیری فارغ التحصیلان دکتری مطلوب

نیست و نکته قابل تامل اینجاست که مسئولان وزارت علوم سال گذشته به بهانه نبود شغل برای فارغ التحصیلان مقطع دکتری، جلوی گسترش این مقطع را گرفتند! درحالی که حتی اگر نگاه صرفا استخدامی به این افراد داشته باشیم نیز براساس اطلاعات موجود در سالنامه آماری کشور مربوط به سال ۱۳۹۶ که از سوی مرکز آمار منتشر شده، ظرفیت های زیادی بدون درنظر گرفتن پژوهشگاه ها و مراکز تحقیقاتی برای به کارگیری این نیروها وجود دارد.

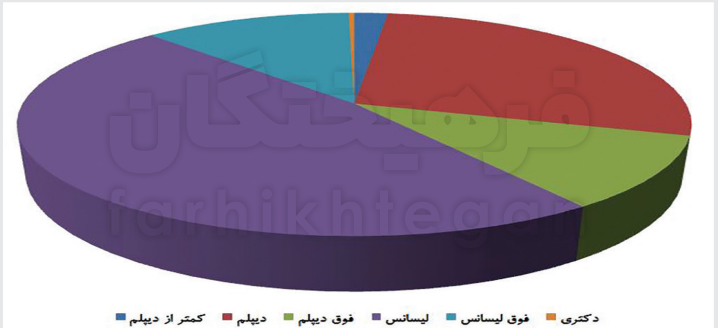
براساس اطلاعات موجود در این سالنامه در سال ۹۶، تنها ۸۱ هزار و ۱۱۰ نفر از فارغ التحصیلانی که مدرک تحصیلی دکتری دارند، توانسته اند در بدنه دولت جذب شوند، اما درمقابل تعداد کل نیروهای جذب شده در همان سال از سوی دولت دو میلیون و ۱۷۷ هزار و ۶۹۴ نفر بوده است؛ یعنی تنها ۳/۷ درصد از این جمعیت دارای مدرک دکتری بوده اند. از سوی دیگر بیشترین نیرو یعنی ۵۰ درصد کل افراد استخدام شده از سوی دولت در آن سال از میان فارغ التحصیلان مقطع لیسانس بوده اند که یک میلیون و ۹۰ هزار و ۸۵۹ نفر را شامل می شد. نکته قابل تامل اینجاست که افراد دارای مدرک تحصیلی دیپلم با ۳۶۲ هزار و ۵۴۳ در رده بعدی قرار داشته و بعد از آن فوق دیپلمی ها با جمعیت ۲۸۲ هزار و ۸۶۴

نفر، فوق لیسانس با ۲۵۱ هزار و ۴۶۲ نفر و کمتر از دیپلم نیز با ۱۰۸ هزار و ۸۵۶ نفر در رده های بعدی قرار گرفته اند.

نکته قابل توجه در آمار منتشرشده از سوی مرکز آمار این است که وزارت ارتباطات با به کارگیری ۶۵ نفر از فارغ التحصیلانی که مدرک تحصیلی دکتری دارند، در دو سال گذشته کمترین بهره را از این نیروها برده و درمقابل وزارت بهداشت نیز سهم ۴۳ هزار و ۹۷۱ نفری را دارد، اما جالب است بدانید سهم ریاست جمهوری به عنوان نقطه تصمیم گیر کل بدنه دولت تنها جذب ۴۵۷ نفر بوده و وزارت علوم نیز تنها ۲۱ هزار و ۶۰۲ نفر را جذب کرده است، با توجه به این آمار شاید دیگر مطرح کردن موضوع عدم وجود شغل برای فارغ التحصیلان دکتری از سوی مسئولان آموزش عالی چندان درست نباشد؛ چرا که قطعاً ظرفیت بدنه دولت برای جذب این افراد بیش از گذشته است، اما گویی عزمی از سوی مسئولان برای این مساله وجود ندارد. علاوه بر آن نباید فراموش کرد در شرایط فعلی کشور قطعاً استفاده از ظرفیت این افراد که بنابر جایگاه تحصیلی شان می توانند برای رفع مشکلات به ویژه مسائل اقتصادی راهکارهای علمی و عملی پیدا کنند، می تواند به عنوان یکی از گزینه های اصلی تلقی شود که البته

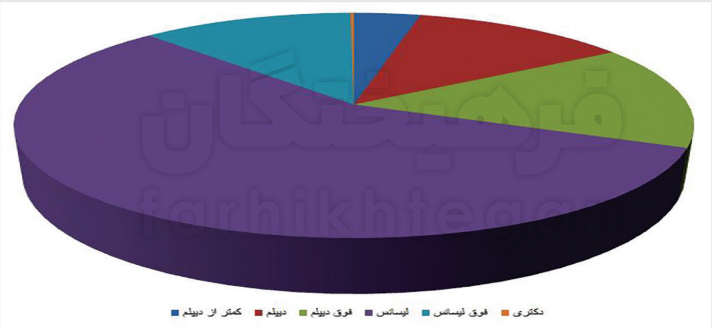
فارغ التحصیلان دکتری جایی در وزارت اقتصاد و دارایی ندارند

قطعا این وزارتخانه یکی از مهم ترین وزارتخانه های عبور از شرایط فعلی کشور محسوب می شود، وزارتخانه ای که گویی عزمی برای پیدا کردن راهکارهای علمی حل مشکلات ندارد؛ چرا که در سال ۹۶ از میان ۱۱۵ هزار و ۹۸۰ نفری که به کار گرفته شده، تنها ۳۶۸ پست را به فارغ التحصیلان دکتری داده است؛ یعنی ۰/۳۱ درصد. درمقابل بیشترین افرادی که توانسته اند برای خود در این وزارتخانه، کار پیدا کنند از جامعه لیسانسه ها بودند که ۵۵ هزار و ۳۱۴ نفر را شامل می شود. در کنار آنها، ۲۳ هزار و ۴۸ نفر نیز با مدرک دیپلم از سوی وزارت اقتصاد جذب شده اند که از نظر تعداد در رده دوم استخدامی از سوی این وزارتخانه قرار می گیرند.

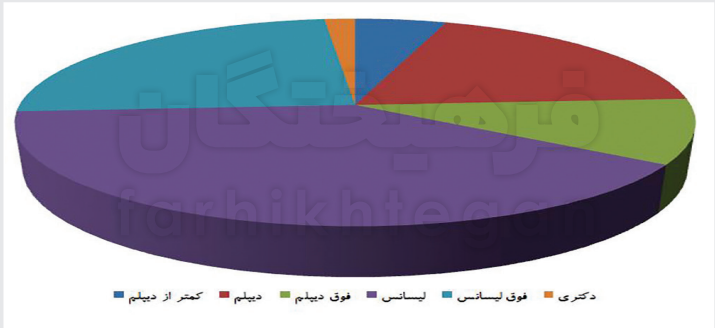
۰/۱۹ درصد از صندلی های وزارت آموزش و پرورش به فارغ التحصیلان دکتری رسید

این وزارتخانه که متولی اصلی آموزش در کشور محسوب می شود و می تواند نقش اساسی در تغییر وضعیت آموزش نیروی انسانی داشته باشد، در دو سال گذشته هزار و ۸۹۰ نفر را با مدرک دکتری جذب کرده است، شاید این آمار نسبتاً بزرگی محسوب شود، اما وقتی نگاهی به جذب ۹۹۰ هزار و ۱۱۰ نفری وزارت آموزش و پرورش می اندازیم، متوجه می شویم این وزارتخانه تنها ۰/۱۹ درصد از سهمیه استخدامی خود را به جذب این افراد اختصاص داده است و درمقابل لیسانسه ها با ۵۶۱ هزار و ۱۶۳ نفر بیشترین پست ها را در این وزارتخانه در اختیار گرفته اند.

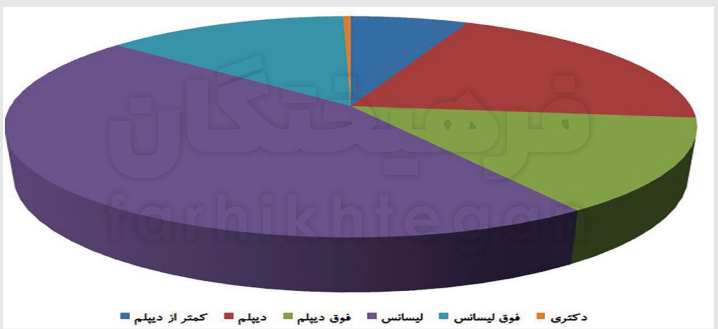
سهم یک درصدی ریاست جمهوری از فارغ التحصیلان دکتری

ریاست جمهوری یکی از اصلی ترین نهادهای تصمیم گیر و عمل کننده در کشور محسوب می شود که نقش بسیار اثرگذار در رفع مشکلات حوزه های مختلف دارد. نهادهی که سال ۹۶ از میان ۲۶ هزار و ۷۱۸ نیروی جذب کرده، تنها ۴۵۷ سهم را به فارغ التحصیلان دکتری اختصاص داده است، یعنی یک درصد از کل نیروی استخدام شده از سوی این نهاد به این قشر رسیده و از طرف دیگر ۱۰ هزار و ۶۶۵ نفر از میان فارغ التحصیلان لیسانس بوده اند. اما نکته جالب اینجاست که هزار و ۳۶۵ نفر از این افراد دارای مدرک زیردیپلم بوده اند و پنج هزار و ۵۱ نفر با مدرک دیپلم به پاستور رسیده اند!

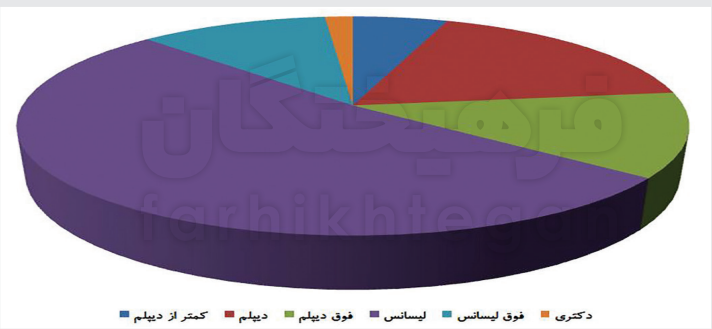
اختصاص سهم کمتر از یک درصد به جذب فارغ التحصیلان دکتری از سوی وزارت راه

حل مشکل گرانی مسکن، آبادسازی راه ها و جاده ها و ساخت شهرهای جدید از مهم ترین وظایف این وزارتخانه محسوب می شود؛ وزارتخانه ای که همانند وزارت تعاون سهم ناچیزی از جذب نیروها را در اختیار داشته و در سال ۹۶ تنها ۴۰ هزار و ۸۱۲ نفر را به کار گرفته است و از میان آنها هم فقط ۱۷۵ نفر با مدرک دکتری به ساختمان این وزارتخانه رسیده و توانسته اند ۰/۴۲ درصد از سهمیه استخدامی این وزارتخانه را در اختیار بگیرند. درمقابل اما لیسانسه ها با ۱۸ هزار و ۵۸۵ نفر و دیپلمه ها با هشت هزار و ۱۹۸ نفر بیشترین افرادی هستند که توانسته اند از سوی این وزارتخانه مشغول کار شوند.

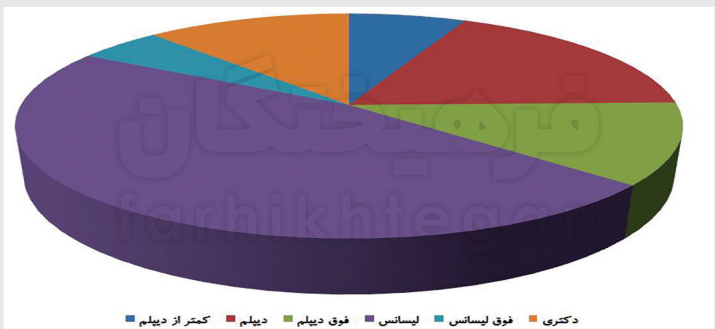
یک درصد از وزارت تعاونی های سال ۹۶ دارای مدرک دکتری

این وزارتخانه درحالی اصلی ترین مجری ایجاد شغل و رفع بحران بیکاری محسوب می شود که در سال ۹۶ جزء وزارتخانه هایی بود که کمترین نیرو را جذب و به تبع کمترین سهمیه را نیز برای دکتری اختصاص داده است. به عبارت دیگر وزارت تعاون تنها ۴۰ هزار و ۹۸۳ نفر را در دو سال گذشته به کار گرفته که از بین آنها نیز تنها ۶۵۷ نفر دارای مدرک دکتری بوده اند و این یعنی سهم ۱/۶ درصدی؛ درحالی که ۲۱ هزار و ۳۴۶ نفر از کل جمعیت جذب شده از سوی این وزارتخانه دارای مدرک لیسانس بوده اند و درمقابل هفت هزار و ۱۹۲ نفر توانسته اند با مدرک دیپلم وارد این وزارتخانه شوند.

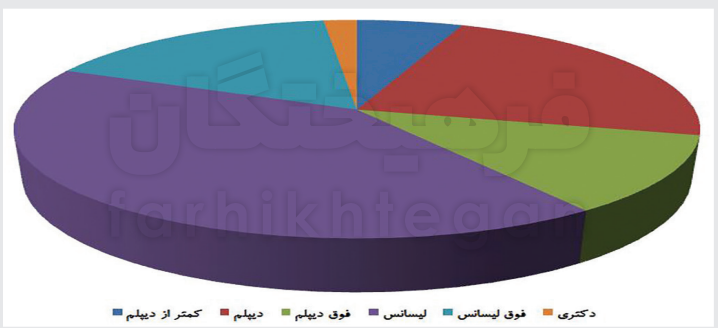
سهم ۱۱ درصدی وزارت بهداشت از جذب نیروی دکتری

وزارت بهداشت که ارتباط مستقیم با سلامت مردم داشته و در میان وزارتخانه های دولت بالاترین سهم را برای جذب فارغ التحصیلان دکتری اختصاص داده است، تنها ۱۱ درصد از سهمیه جذب نیرویش را به این گروه اختصاص داده است، یعنی از میان ۳۶۹ هزار و ۷۱۲ نفری که در سال ۹۶ وارد بدنه این وزارتخانه شده اند، تنها ۴۳ هزار و ۹۷۱ نفرشان دارای مدرک دکتری بوده اند و نکته قابل تامل اینجاست که ۶۵ هزار و ۸۶۹ نفر توانسته اند با مدرک دیپلم خودشان را به ساختمان وزارت بهداشت در شهرک غرب برسانند! بعد از این گروه نیز فوق دیپلمی ها ۴۳ هزار و ۸۷ شغل این وزارتخانه را از آن خود کرده اند.

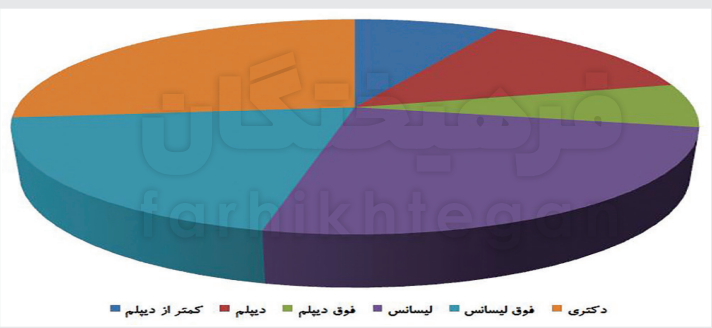
بی اعتنایی وزارت نفت به پیدا کردن راهکار علمی برای حل مشکلات!

تاثیر تصمیمات وزارت نفت بر حل مشکلات اقتصادی موضوعی نیست که نیاز به توضیح داشته باشد، وزارتخانه ای که به نوعی منبع درآمدی کشور محسوب می شود و قطعاً اخذ تصمیمات درست از سوی متولیان آن می تواند نقش اثرگذاری در تغییر شرایط کشور داشته باشد، اما گویی مسئولان این وزارتخانه قصد ندارند از ظرفیت فارغ التحصیلان دکتری برای رفع مشکلات شان استفاده کنند؛ چرا که از میان ۷۵ هزار و ۱۶۷ نیروی جذب شده در سال ۹۶ از سوی این وزارتخانه تنها هزار و ۴۰۰ نفرشان دارای مدرک دکتری بوده اند و درمقابل لیسانسه ها با ۳۱ هزار پست شغلی این وزارتخانه در جایگاه اول قرار گرفته اند.

وزارت علوم؛ بالاترین سهم به کارگیری فارغ التحصیلان دکتری در بدنه دولت

وزارت علوم که اصلی ترین متولی آموزش عالی در کشور محسوب شده و چند سالی است که سیاست عدم گسترش مقطع دکتری را در دانشگاه های کشور دنبال می کند نیز علی رغم دارا بودن بیشترین ظرفیت استخدامی در سال ۹۶، نتوانسته آن طور که باید از ظرفیت این قشر استفاده کند؛ چرا که از بین ۸۱ هزار و ۴۰۶ نفری که در این سال به کار گرفته شده، تنها ۲۱ هزار و ۶۰۲ نفرشان دارای مدرک دکتری بوده اند. هرچند سهم این وزارتخانه از جذب این گروه ۲۶ درصد بوده و بالاترین سهم را میان وزارتخانه ها داشته، اما درمقابل ۱۰ هزار و ۷۸۴ نفر نیز با مدرک دیپلم به این ساختمان رسیده اند.

بی توجهی وزارت صنعت به فارغ التحصیلان دکتری

وزارت صنعت نیز یکی از اصلی ترین بازوهای دولت در حوزه اقتصادی چه در عرصه داخلی و چه خارجی محسوب می شود؛ وزارتی که شاید گرانی های خودرو آن را بیش از پیش بر سر زبان ها انداخت، اما سهم این وزارتخانه نیز از فارغ التحصیلان دکتری در سال ۹۶، تنها ۰/۷۸ درصد بوده است. به عبارت دیگر از میان ۳۶ هزار و ۴۳۹ نفری که از سوی این وزارتخانه مشغول کار شده اند، تنها ۲۸۵ نفر دارای مدرک دکتری بوده اند اما درمقابل این وزارتخانه ۱۲ هزار و ۱۴۸ نفر را با مدرک دیپلم جذب کرده است. البته لیسانسه ها نیز با ۱۰ هزار و ۶۱۶ فرصت شغلی این وزارتخانه در رده دوم قرار گرفته اند.

